

Predstavitev projekta

Projekt izhaja iz ciljev Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, v katerem je v razvojni prioriteti Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja posebno poudarjeno, da razvoj virov v sodobni družbi vse bolj temelji ne le na formalnem, temveč tudi na drugih, neformalnih oblikah in načinih učenja ter izobraževanja. Elemente vseživljenjskega učenja je treba krepiti z vključevanjem in priznavanjem različnih oblik izobraževanja in učenja, z zagotavljanjem mehanizmov za vključevanje odraslih v izobraževanje tudi po pridobljeni osnovni usposobljenosti ter z zagotavljanjem potrebne infrastrukture in programske ponudbe za uresničevanje teh ciljev. Tem vodilom sledi tudi projekt, ki ga sestavljata dva vsebinska sklopa:

- **razvoj pismenosti odraslih**, ki obsega evalvacijo in prenovno neformalnih javno veljavnih programov za odrasle in programov usposabljanja strokovnih delavcev ter dopolnitev programske ponudbe za mlade, ki zgodaj opustijo šolanje, z novim programom;
- **ugotavljanje in priznavanje učinkov neformalnega učenja**, ki obsega razvoj postopkov in orodij za ugotavljanje, vrednotenje in priznavanje učinkov neformalnega učenja v centrih vseživljenjskega učenja in informativno-svetovalnih središčih za odrasle. V okviru projekta deluje tudi skupina za usmerjanje postopkov in nosilcev vrednotenja in priznavanja. Njeno delo je usmerjeno tako v pripravo strokovnih kot tudi sistemskih podlag za kakovostno izvedbo postopkov vrednotenja pri izobraževanju odraslih.

Andragoški center Slovenije je projekt izvajal od januarja 2009 do konca decembra 2011. Rezultati projekta so bili predstavljeni na sklepni konferenci 7. decembra 2011 v Ljubljani (<http://pro.acs.si/razvoj2011/>) in objavljeni na spletni strani Andragoškega centra Slovenije (<http://www.acs.si>).

Vodja projekta:

Metka Svetina, metka.svetina@acs.si

Koordinator projekta:

mag. Estera Možina, ester.mozina@acs.si

» Vrednotenje in priznavanje na različne načine pridobljenega znanja, spretnosti in kompetenc sta ena temeljnih ukrepov za spodbujanje motivacije odraslih za vseživljenjsko učenje.«

Ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja

Podprojekt

Neformalno pridobljeno znanje ima v družbi neprecenljivo vrednost in je obvezno dopolnilo k formalnemu znanju. Neprepoznano in neizrabljeno pomeni veliko gospodarsko pa tudi družbeno izgubo. Vrednotenje in priznavanje neformalnega učenja in izkušenj sta zato ena ključnih ukrepov, ki podpirajo uresničevanje koncepta in strategije vseživljenjskega učenja, saj omogočata, da se vrednoti in priznava vse učenje, ne glede na življenjsko obdobje in učno okolje, kar omogoča večjo učinkovitost izobraževalnega sistema. Hkrati za posameznika pomenita krajši čas, ki je potreben za pridobitev določene izobrazbe ali kvalifikacije, predstavljata tudi motivacijski dejavnik za vključevanje v programe izobraževanja in učenja, saj zagotavljata, da so ti pripravljeni tako, da upoštevajo predhodne učne izkušnje učečega se, predvsem pa omogočata pridobitev ekonomskega in družbenega priznanja za vlaganja v take načine učenja. V evropskih dokumentih, ki zadevajo izobraževanje odraslih in vseživljenjsko učenje, imata vrednotenje in priznavanje znanja osrednje mesto (Memorandum o vseživljenjskem učenju, 2000) in se poudarjata tudi med prioritetskimi aktivnostmi do leta 2020 (Izobraževanje in usposabljanje, 2020), vključena sta tudi v vse pomembnejše nacionalne strateške dokumente na področju izobraževanja odraslih.

Andragoški center Slovenije se z vrednotenjem in priznavanjem neformalno pridobljenega znanja ukvarja od ustanovitve leta 1991. V posameznih projektih centra smo pripravili podlage za vpeljavo sistema nacionalnih poklicnih kvalifikacij, razvijali in v prakso izobraževalnih organizacij vpeljali nove pristope in orodja za izvedbo postopkov vrednotenja in priznavanja, skrbeli za usposabljanja strokovnih delavcev ter za postopno sistemsko umeščanje področja priznavanja v sistem izobraževanja odraslih.

ZA ODRASLE USTVARJAMO NOVE PRILOŽNOSTI

Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje učinkov neformalnega učenja od 2009 do 2011

Kaj smo želeli?

Pri opredeljevanju ciljev in načrtovanju dejavnosti smo izhajali iz ugotovitev opravljenih analiz področja ugotavljanja in priznavanja znanja, spretnosti in kompetenc, iz katerih je razvidno, da je sistem v Sloveniji kljub sprejetim zakonskim podlagam še vedno v zgodnji fazi razvoja.

Prihodnja prizadevanja morajo biti zato bolj usmerjena v krepitev strokovnih podlag, razvoj primernih orodij in izgrajevanje koherentnega omrežja. Poglavitne aktivnosti v projektu so zato bile:

- preučevanje zgledov in primerov dobrih tujih praks,
- ugotavljanje potreb po vrednotenju in priznavanju znanja pri izobraževanju odraslih,
- analiziranje veljavne sistemske ureditve področja vrednotenja in priznavanja v Sloveniji,
- razvoj primernih orodij, metod in postopkov vrednotenja neformalnega učenja odraslih za potrebe zaposlovanja in nadaljnjega izobraževanja,
- oblikovanje in preizkus modela za izvedbo postopkov vrednotenja v izbranih centrih vseživljenjskega učenja,
- usposabljanje strokovnih delavcev v izbranih centrih VŽU za izvedbo postopkov vrednotenja ter zagotavljanja svetovalne podpore,
- koordinacija različnih nosilcev aktivnosti vrednotenja in priznavanja pri pripravi skupnih strokovnih izhodišč za vrednotenje in priznavanje na področju izobraževanja odraslih v Sloveniji.

Kaj nam je uspelo?

V okviru projekta smo izvedli vse načrtovane aktivnosti, pri čemer želimo poudariti predvsem te rezultate:

- pripravljen je metodološki priročnik z navodili za izvedbo postopkov vrednotenja in priznavanja neformalno pridobljenih znanj v izobraževanju odraslih;
- razvita so nova orodja za vrednotenje in samovrednotenje pridobljenega znanja, s posebnim poudarkom na vrednotenju ključnih kompetenc. Orodja so elektronski portfolijo, vprašalnik za ugotavljanje kompetenc na podlagi aktivnosti vsakdanjega življenja, instrument za ugotavljanje in merjenje ključne kompetence, t. i. Učenje učenja ter načrtovanje kariere. Orodja in postopki so bili preizkušeni v treh izbranih centrih vseživljenjskega učenja. V proces vrednotenja je bilo vključenih 38 odraslih;
- opredeljen je model za vrednotenje znanja, ki je bil preizkušen in spremljan v treh centrih vseživljenjskega učenja. Rezultati spremljave so izhodišče za oblikovanje končne različice modela za izvedbo vrednotenja in priznavanja v izobraževanju odraslih;
- usposobljeni strokovni sodelavci iz treh izbranih centrih VŽU za zagotavljanje svetovalne podpore udeležencem v postopkih vrednotenja;
- v sodelovanju z drugimi javnimi zavodi so pripravljena strokovna izhodišča za urejanje področij vrednotenja in priznavanja v izobraževanju odraslih, ki bodo posredovana pristojnim organom.

Rezultati podprojekta podpirajo uresničevanje ciljev in ukrepov Bele knjige o izobraževanju odraslih (2011, str. 401), v kateri sta vrednotenje in priznavanje znanja, pridobljenega v neformalnem izobraževanju, priložnostnem učenju in z izkušnjami, opredeljena kot pomembni podporni dejavnosti v izobraževanju odraslih. Omogočiti mora oblikovanje koherentnega in kakovostnega sistema, v katerega morajo biti vpeti vsi socialni partnerji ... odraslim pa z vzpostavitvijo mreže lokalnih/regionalnih centrov omogočiti brezplačno vrednotenje pridobljenih znanj ter brezplačno svetovanje za potrebe vrednotenja in priznavanja.

Kako naprej?

V dve leti in pol trajajočem projektu smo naredili nekaj pomembnih korakov naprej pri razvoju koncepta vrednotenja in priznavanja ter pri umeščanju področja v izobraževanje odraslih. Srečevanje in povezovanje nosilcev različnih strokovnih in političnih aktivnosti na tem področju v skupno delovno skupino, izmenjava pogledov ter preučevanje primerov iz aktualne prakse vrednotenja in priznavanja pa lahko v prihodnje bistveno povečajo možnosti tudi za celovito sistemsko ureditev. Začeto delo in aktivnosti bomo nadaljevali tudi v obdobju 2011–2013, ko se bomo usmerili v:

- vpeljavo modela in razvitih orodij v vse delujoče centre VŽU in tudi druga omrežja izobraževalnih organizacij za odrasle,
- zagotavljanje svetovalne, strokovne in izobraževalne podpore izvajalcem vrednotenja,
- razvoj novih orodij in strokovnih gradiv, s katerimi bomo nadaljevali z razvojem instrumentov za ugotavljanje ključnih kompetenc,
- promocijsko podporo dejavnosti vrednotenja v izobraževanju odraslih,
- zagotavljanje pogojev za umeščanje postopkov in nosilcev vrednotenja v sistem izobraževanja odraslih.

V podprojektu Ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja smo sodelovali:

Metka Svetina, vodja projekta,
mag. Tanja Vilič Klenovšek,
Gregor Jenko, Petra Šmalcelj, Franci Lajovic.

Strokovni sodelavci v CVŽU Gorenjska, CVŽU obalno-kraške regije in jugovzhodne Slovenije:

mag. Maja Radinovič Hajdič, Lea Zlodej, Tanja Sovulj, Marjeta Gašperšič, Tea Sulič, Barbara Ivanež, Darja Škorjanc Braico, Zdenka Nanut Planinšek, Alenka Grželj.

Projektna spletna stran: http://www.acs.si/projekti_ESS